

maandschrift voor

bijenteelt

verschijnt
maandelijks
jaargang 66
juli-aug. '64 7 - 8

orgaan van de
vereniging
tot
bevordering
der
bijenteelt
in nederland

Bijen- en honingmarkt te Epe op woensdag 5 augustus 1964

Op de „Platvoet" (tegenover 't postkantoor)

Ook dit jaar zal er weer een Bijen- en Honingmarkt worden gehouden. Deze markt staat in een toenemende belangstelling zowel van kopers als inzenders. De organisatie wordt weer verbeterd. Helpt mee de verkoop van honing te stimuleren door honing in te zenden. Door sterfte van bijenvolken is de vraag daarnaar groter dan andere jaren. Zend daarom zoveel mogelijk bijenvolken in. Wij zorgen zo mogelijk voor nog betere reclame.

Verder van belang is:

dat de opening zal plaats hebben om plm. 10 uur v.m.

dat gedurende de markt (gelijktijdig met de gewone markt) op gezette tijden via de luidsprekers reclame zal worden gemaakt voor de honing;

dat voor imkersartikelen zullen zijn vertegenwoordigd 't Bijenhuis uit Wageningen en H. T.

v. Dam uit Jubbega, met hun observatiekasten; dat Radio en Televisie zullen worden uitgenodigd voor reportages;

dat er 3 prijzen zullen worden uitgelooft voor het beste korfvolk, en 3 prijzen voor het beste kastvolk (1e pr. f 7,50, 2e pr. f 5,— en 3e pr. f 2,50). En voor de grootste aanvoer van kastvolken een prijs van f 5,—, alsmede f 5,— voor de grootste aanvoer van korfvolken (minimum aantal 10 volken).

dat de honing zal worden gekeurd volgens het systeem van de Nationale Honingtentoonstelling, zodat iedere inzender een prijs kan behalen; dat er een verloting zal worden gehouden met aantrekkelijke prijzen;

dat zij die een kraam wensen, dit uiterlijk 3 augustus '63 bij het sekretariaat Gruttostraat 13 Epe telefoon 2806 dienen te berichten. Kraamhuur word **niet** geheven, maar een kraam is dan ook voor honing verplicht, kleine tafeltjes e.d. worden niet toegestaan. Voor imkersartikelen blijft kraamhuur gehandhaafd.

Dat wij gaarne op aanvraag een keuringsreglement zullen sturen.

De Sekretaris:
W. Groenewold,
Gruttostraat 13, Epe

De 4e bijenmarkt te Renkum!

Zaterdag 1 en maandag 3 augustus

Uit het bovenstaande ziet u, dat wij nog niet kunnen bogen op een traditie van eeuwen zoals de markt te Veenendaal. Maar al is de geschiedenis van onze bijenmarkt nog maar jong, niettemin heeft de Renkumse bijenmarkt onder de Nederlandse imkers reeds een goede naam. Door de ongunstige weersomstandigheden van de laatste jaren (streng en langdurige winters en koude voorjaren) waren de aanvoeren van volken wat lager dan verwacht werd. Doch 1964 belooft voor de imkers een zeer gunstig jaar te worden, zodat op een grote aanvoer van kast- en korfvolken gerekend mag worden. Ook buiten imkerskringen heeft Renkum als bijencentrum reeds een goede klank. Door radio en televisie was onze markt annex tentoonstelling in de afgelopen

drie jaren meerdere keren in het nieuws.

Het in 1962 onthulde monument ter ere van de honingbij (enig in Nederland, vermoedelijk zelfs in Europa) is hiervan het tastbare bewijs. Zelfs de Duitse en Engelse televisie vonden in de afgelopen jaren onze markt en tentoonstelling belangrijk genoeg om er aandacht voor te vragen.

Ook dit jaar belooft onze markt en tentoonstelling weer vele belangstellenden te trekken, daar zowel voor imkers als voor belangstellenden er veel interessants te zien zal zijn.

Zo zullen er o.m. een paar korfvlechters te zien zijn, die tijdens de markt en de tentoonstelling de eeuwenoude handvaardigheid van het korfvlechten zullen demonstreren. Een „kunst", die nog slechts zeer weinigen in ons

land machtig zijn. Voorts zullen diverse oude imkersgereedschappen te zien zijn, o.a. een zeer grote bisschopsmuts van een paar eeuwen oud.

Ook zal dit jaar een honingtentoonstelling op het marktterrein te zien zijn, ingezonden door de leden van de afdeling Renkum, waar diverse soorten honing te bezichtigen zijn (en voor liefhebbers ook te koop zullen zijn). Een deskundige jury zal de ingezonden honing op kwaliteit en behandeling beoordelen en hiervoor prijzen toekennen.

De afdeling Renkum van de Natuurwacht zal wederom een stand verzorgen. Zij, die onze vorige tentoonstelling bezochten, weten dat wij weer iets moois kunnen verwachten.

Verder zal de tentoonstelling verlevendigd worden door een prachtige inzending van de Aquariumvereniging Wageningen, waar van nabij de stille schoonheid der in de tropische wateren levende vissen kan worden bewonderd.

Als tegenhanger hiervan zal ook een inzending van tropische vogels in de meest kleurrijke tinten en tekening te zien en te horen zijn.

Op 1 zowel als op 3 augustus zullen de plaatselijke muziekverenigingen het geheel opluisteren met passende muziek. Al met al dus een gebeuren, dat vele bezoekers zal trekken en boeien.

kroniek van de maand

27 mei. De bijen vliegen druk op acacia en korenbloem, die dit jaar zeer vroeg bloeien als gevolg van het prachtige meiweer. De warmte heeft klaarblijkelijk ook de ontwikkelingsstijd van de jonge koninginnen verkort: er liepen al koninginnen uit op de twaalfde dag na het maken van de kunstzwermen. Gewoonlijk is dat op de dertiende dag. Tot mijn verbazing zag ik de bijen druk vliegen op de bloemen van de gewone gele lis. Bij het afschudden van een raam schoot er veel losse honing uit de cellen. En dat midden in de beroemde drachtloze periode! Ook de witte klaver in de harde wegbermen („steenklaver” noemen sommige imkers dat) bloeit al prachtig en heeft druk bijenbezoek. Er is dit jaar voor tal van imkers klaarblijkelijk geen of slechts een korte drachtloze periode tussen voorjaars- en zomerdracht.

28 mei. Vandaag zag ik op pas gemaaide hooilanden en op de „afgevreten” weilanden ook al veel witte klaver. Door warmte en droogte krijgt het gras geen gelegenheid om meteen weer flink op te schieten en dat geeft de klaver zijn kans.

30 mei. De volken zijn nu terug van het koolzaad en wie sterke volken had, heeft over de opbrengst beslist niet te klagen.

Het in ons juni-nummer afgedrukte artikel „Spaar de bijen”, dat wij uit De Fruitteelt overnamen, was afkomstig van onze actieve afdeling Bunnik. Het heeft in tal van land- en tuinbouwbladen gestaan. En juist op het goede moment. Hulde!

Voor zover wij kunnen nagaan, hebben slechts enkele afdelingen de aanplakbiljetten „Spaar de bijen” in groten getale aangeplakt in de buurt, waar hun volken op het fruit stonden. Is er buiten deze actieve afdelingen werkelijk niemand, die zelf een vinger wil uitsteken om schade te voorkomen?

In het aprilnummer van Vruchtbare Aarde las ik een zeer sympathiek artikel van de heer Schortinghuis over de bijenteelt op Walcheren. In het meinumnummer van Spreekuur Thuis stond een zeer goed artikel over „Bijen als voedselproducenten”. In een aantal dagbladen in het westen van ons land stond een interview met enige bijenhouders. Het had meer dan 100 aanvragen om inlichtingen tot gevolg en een aantal nieuwe leden. Onze afdeling Haarlem schrijft, dat dank zij dit artikel de belangstelling voor de bijenteelt veel groter is dan voorheen en zij verzoekt haar leden een zwerm of kunstzwerm voor deze nieuwe imkers beschikbaar te stellen.

Schrijft u óók eens iets over bijen in uw lokaal of regionaal dagblad? Het is een van de allerbeste manieren om bijen en honing onder de aandacht van het publiek te brengen!

5 juni. Met het examen Praktisch Imker, dat vandaag werd afgenomen, troffen wij weer goed weer.

Meestal moet de kandidaat voor het praktijkge-deelte een vlieger of een veger van een volk maken. De volken hadden zich echter in mei zó sterk ontwikkeld, dat we besloten de kunstzwermen 13 dagen vóór het examen te maken, precies op de dag van onze algemene vergadering dus. De kandidaten moesten dit jaar dan ook doppen breken. Dat ging uitstekend. Een van hen kreeg voor praktijk zelfs het cijfer 9. Een van de kandidaten gaf een enorme wolk rook onder het kleedje, toen hij zijn volk te lijf ging.

„Waarom doet u dat?” vroeg examinator A. T. van den Brink. Later vertelde de kandidaat: „Als ik thuis het kleedje oplicht, komen er direct vijftig nijldige bijen op me af!”

Hij was zó gecharmeerd van de bijen van het Bijenhuis, dat hij een van de rijpe koninginnen meenam. Niemand heeft een kap opgehad die dag, behalve natuurlijk de kandidaten, voor wie dat min of meer verplicht is.

Eigenlijk begrijp ik niet, waarom er de laatste jaren zo weinig kandidaten voor dit examen zijn. U hebt een heel jaar tijd om, wat de theorie betreft, de puntjes op de i te zetten. Leest u daarvoor eens de artikelenserie „De puntjes op de i” in het Groentje van 1954 en 1955? U kunt ze uit onze bibliotheek lenen als u ze zelf niet hebt. Adres: Bibliotheek Landbouwhogeschool, Wageningen.

Bij het woord „examen” denkt u misschien aan strenge heren, die moeilijke dingen vragen? Ik kan u verzekeren, dat onze bijen-examens gezellig en gemoedelijk zijn. Dat is trouwens altijd zo geweest. Ik heb zelf examen gedaan bij Dr. Minderhoud. Die keek me eens ernstig aan en stak toen van wal:

„De eerste vraag, die ik u wil stellen, is deze: wilt u een sigaret opsteken?”

Nu moet u ook weer niet de indruk krijgen, dat u niet uw best hoeft te doen om te slaagen. U moet een behoorlijke praktische vaardigheid hebben en een goede dosis theoretische kennis. Maar plankenkoorts hoeft u beslist niet te hebben.

Ik ken in haast iedere afdeling wel een doorge-winterde imker, die alleen de theorie uit zijn achterhoofd wat naar voren hoeft te halen om die op het examen direct voor het grijpen te hebben. Zullen we zeggen: het volgend jaar mei of juni?

De volken, die de kandidaten behandelden, zijn nog dezelfde avond naar de zomerdracht gegaan, om te voorkomen dat de jonge koninginnen zich eerst te Wageningen zouden invliegen. We hadden natuurlijk met de verplaatsing kunnen wachten tot ze aan de leg waren, maar dat zou ons 10 dagen van de zomerdracht hebben gekost.

8 juni. Hebt u het artikel van de heer Koster in het aprilnummer gelezen? Dan begrijpt u wel, dat we dit jaar op Schiermonnikoog alle aandacht besteden aan de uitbreiding van het aantal volken, waarbij natuurlijk alles, wat niet aan de hoogste eisen voldoet, wordt uitgescha-

keld. Nu de geleerden van de populatie-genetica zeggen, dat we op ons bevruchtungsstation een flink aantal volken moeten hebben om „genedrift” te voorkomen, zal het beslist niet aan ons liggen als die volken er niet komen. Dat de teelt van koninginnen voor de imkers daarbij in het gedrang komt, zult u ons wel niet kwalijk nemen.

10 juni. De volken op de zomerdracht stromen vol honing. De jonge moeren houden hun bruidsvluchten, er is geen broed te verzorgen en alles wat binnenkomt wordt dus opgeslagen. Ik sprak vandaag een imker, wiens Carnica's van 1962 allemaal in 1963 door de bijen waren vervangen door middel van „stille moerswisseling”. Dat pleit naar mijn mening niet tegen de Carnica's, maar wel tegen de veel te ingewikkelde werkwijzen, die wij hier nog steeds, in navolging van de Duitsers, bij de teelt toepassen. Op Schiermonnikoog b.v. telen we al jarenlang op de reeds enige malen beschreven „natuurlijke” wijze. Daar komen die narigheden dan ook niet voor. Ook de klachten over slechte voorjaarsontwikkeling en slechte broednesten zijn naar mijn mening veelal terug te voeren op een al te kunstmatige teelt. Mag ik even citeren wat mijn vriend Jay Smith, die ieder jaar tienduizend koninginnen teelde, daarvan zei?

„Als we even goede koninginnen willen hebben als de bijen door middel van zwermen of stille moerswisseling voortbrengen — en laat niemand u wijsmaken dat hij het beter kan dan de bijen! — dan moeten we ons zo dicht mogelijk aansluiten bij wat de bijen doen”.

11 juni. In het noorden van ons land bezocht ik enige tijd geleden een zeer deskundige imker met een prachtige bijenstal. Al enige jaren wilden zijn bijen in het voorjaar niet vooruit. Dat is erg vriendelijk gezegd, want in werkelijkheid gingen ze in het voorjaar uit als nachtkaaers. Een oppervlakkig onderzoek wees uit, dat zijn volken zó sterk waren aangetast door Nosema als we zelden hebben meegemaakt. We hoorden van meer bijenstallen, waar de bijen uitsterven ondanks de goede zorgen van een deskundig imker, o.a. op de Noord-Veluwe. Als dat bij u het geval is, waarschuw dan de rijksbijenteeltconsulent, Bredaseweg 304 te Tilburg. Het heeft geen zin om in zo'n geval te blijven doormodderen, er moet iets aan gedaan worden. Wat eraan gedaan moet worden, zal de consulent u wel vertellen. Nosema kan gemakkelijk van volk tot volk en van stal tot stal worden overgebracht, o.a. door een gezond volk besmette raten te geven of het in een besmette kast te huisvesten, door verenigen, door vervliegen enz. De verwekker van Nosema is een eencellig wezentje. Het vormt „sporen”, die zeer lang levensvatbaar blijven. Een verziekt volk brengt deze „sporen” bij miljoenen voort. Het karakter van Nosema is dus heel anders dan dat van mijtziekte. De bijenmijt kan maar zeer kort buiten de bijen leven. Kasten en raten vormen daar dus geen besmettingsbron. Nosema is wat dat betreft veel verraderlijker, omdat kasten en raten zeer lang besmettingshaarden blijven.

12 juni. De eerste reuzeberenklauwen bloeien. De bloemschermen worden tot een meter in doorsnee en er vliegen nu al massa's bijen op. Onder de bladeren van deze plant groeit prak-

tisch geen onkruid. Een vriend van me kreeg zaad van mij voor een hectare wildland. Een paar liefhebbers wil ik gaarne aan zaad helpen als ze bij hun aanvraag een postzegel insluiten. Het zaad ondiep onderwerken, liefst vóór een regenbui. De plant bloeit na twee jaar en zaait zich dan verder zelf uit.

17 juni. De vroege linden zijn al een week in bloei en we hebben af en toe een dag met lekker zwoel lindeweer. Het zit ons dit jaar allemaal mee!

In De Veluwepost en andere streekbladen stond een hoofdartikel over de meer dan vijftigjarige imkersloopbaan van de heer A. T. van den Brink te Renkum, met een prachtige grote foto erbij. De heer van den Brink kennende, verwondert het ons niet dat hij in zijn gesprek met de verslaggever de nadruk legde op de vreugden van het bijenhouden, op de waarde van honing en op het nut van de bijen voor bestuiving van het fruit. Ik zie hier weer een suggestie voor onze afdelingen in: maak de redactie van uw huiskrant eens attent op een prominente imker in uw buurt. Er zijn nog velen, die maar een klein stootje nodig hebben om met het houden van bijen te beginnen. Onze veteranen dringen zichzelf niet op de voorgrond, het initiatief voor zo'n „Dit is uw leven” moet dus van anderen uitgaan. Van u bijvoorbeeld!

In augustus verschijnt het Groentje niet. Dus: tot wederhoor in september. En tot ziens op de Imkersdag te Amstelveen!

Oudejaarsavondoverpeinzing

Ik wens u heil, zegen en voorspoed voor het nieuwe jaar. U denkt, dat ik in de war ben? Het bijenjaar begint, zodra de zomerdracht eindigt, laten we zeggen op 25 juli. Dit jaar waarschijnlijk iets vroeger. De avond, waarop zij hun zomerhoning slingeren, is dus voor de imkers hun oudejaarsavond. Op oudejaarsavond plegen we goede voornemens te maken voor het nieuwe jaar. Tien dagen later komen we dan al tot de ontdekking, dat we de helft van die voornemens niet tot uitvoering hebben gebracht.

De andere helft van die voornemens herinneren we ons niet meer.

Nu wil ik geen kwaad spreken van de imkers. Ik kom dikwijls bij collega's, waarvan ik, rondkijkend op hun stal, in stilte denk: jij bent een goeie. Zij blijven vandaag buiten schot. De anderen geef ik gaarne het devies van ons aller collega Jacobs mee. (Als we de titel Ehren-imkermeister hadden, net als onze Duitse collega's, kreeg hij die titel van mij!)

Dat devies luidt:

- a. Doe alles goed.
- b. Doe alles op tijd.

In mijn oudejaarsavondoverpeinzing zou ik u allen op het hart willen drukken: begin het nieuwe jaar nu eens met alleen sterke volken in te winteren. Dat inwinteren doet u in september, goed. Maar op 25 juli moet u daar al de grondslagen voor leggen.

Hoe doet u dat?

- a. Zwakke volken met andere verenigen. Duld van nu af geen enkel zwak volk op uw stal.

b. De sterke volken op **twee** bakken houden. Zowel in de bovenste als in de onderste bak moogt u desgewenst acht ramen laten. De buitenste ramen vervangt u dan door een afsluitplankje. Dat kunt u gemakkelijk zelf maken. Neem zoveel broed- en honingramen als u nodig hebt. Maak daar „blinde” ramen van door er een stuk hout of board in te timmeren.

c. Geregeld voeren, maar niet teveel. Het goede recept luidt: elke dag één glaasje. Laten we zeggen: driemaal per week een honingpotje vol suikerwater één op één. De koningin gaat nu door met leggen. Vooral voor de Carnica's is deze stimulans nodig, want die staken gewoon het leggen als u ze aan hun lot overlaat.

Is dit regelmatig voeren voor u bezwaarlijk, omdat u veel van huis bent of omdat u de bijen niet bij huis hebt, meng dan 10 kg. bijensuiker met 250 gram magere melkpoeder en roer door dit mengsel 1 liter honingwater in de verhouding 1 deel honing op 1 deel water. Er ontstaat dan een vochtig-kruimelige massa, die niet kleefst en die niet uitvloeit. Om de 10 dagen geeft u ieder volk 1 kg. van dit mengsel. Ga hiermee door tot half september en geef daarna de wintervoorraad.

Door deze geregelde voeding halen de bijen veel stuifmeel. Niet het aantal **bijen**, dat u op 25 juli in uw kasten hebt, is beslissend voor de sterkte van uw wintervolk, maar de hoeveelheid **broed** in augustus en september!

Als u uw goede voornemens vergeten mocht zijn, slaat u deze kroniek wel even op?

Mag ik nog iets zeggen over de overwintering op twee bakken? Als de bijen naar beneden kunnen uitwijken, leggen ze een **brede** rand voor boven de raten, waarop de tros in de winter zal zitten. Zitten ze op één bak, dan wordt de voergordel boven het broednest onherroepelijk smaller. De gevolgen herinnert u zich wel van de winter 1962-'63? Ook dit voorjaar zijn er trouwens weer volken gestorven doordat zij het contact met het voer verloren.

Ik mag het misschien nog wel met enige nadruk herhalen. Als u „blinde” ramen aan de zijkanen hangt, kunnen de bijen daar geen voer in opslaan. Ze moeten dus hun voergordel boven het broednest breder maken. Zitten ze op één bak, dan kunnen ze die voergordel niet breder maken om de eenvoudige reden, dat ze bijna tot de bovenlat broed hebben. Door onder de bak met het volk een tweede bak met lege ramen te plaatsen, geeft u bijen en broed een uitwijkmogelijkheid naar beneden.

En stelt u zich de gang van zaken nu even voor:

Geval 1: De wintertros zit op zes raten. Boven in die zes raten zit een **smalle** voergordel. In februari is die smalle voergordel opgeteerd, maar het weer blijft nog lange tijd koud en guur en de bijen kunnen zich niet van de tros losmaken. Opzij zit nog voldoende voedsel, maar het is onbereikbaar. In maart vindt u een volk, dat temidden van de overvloed verhongerde.

Geval 2: De wintertros zit op zes raten. Boven in die zes raten zit een **brede** voergordel. De bijen houden óók gedurende het koude voorjaar het contact met het voer. In maart vindt u een volk, dat de winter heeft overleefd.

Het bovenstaande slaat op de overwintering van uw **hoofdvolken**. Voor de **hulpvolken** in zesra-

mers liggen de verhoudingen iets anders. De ramen zijn even groot als die van de hoofdvolken, maar de volkjes zijn veel kleiner. Ze overwinteren dan ook meestal wel goed op die zes ramen en in geval van nood kunt u ze al heel vroeg in het voorjaar met de hoofdvolken verenigen. Weet u dat Dr. Minderhoud liever verenigde op een zonnige dag in februari dan in maart? Maar ook de zesramers moeten sterk zijn. Als u twee zesramers hebt, ieder met „een pet vol bijen”, dan verenigt u die dus ook in juli al!

En nu nog een oudejaarsverpeinzing voor de heide-imkers. Als we tijdens de heidebloei mooi weer hebben, blijft de koningin wel eitjes leggen, behalve als haar broednest door gebrek aan ruimte verhonigt.

Het waagstuk van de heide ligt in de kans op slecht weer. Herinnert u zich nog, wat de heer Japin in het juli-augustus-nummer van vorig jaar schreef? Ik herhaal het even voor u:

„In augustus vernam ik van imkervrienden... dat er geen eitjes meer in de volken waren, dat de koninginnen dus het leggen hadden gestaakt”.

En van zijn controle op 10 september zegt hij: „Niet alleen ontbraken de eitjes, doch het broed in alle stadia ontbrak, evenals het stuifmeel”. De kans, dat uw volken er in de komende maanden gaan uitzien zoals de heer Japin het beschrijft, is de tol, die u voor de kans op een goede heidedracht betaalt.

Voor de **kans** op heidehoning offert u een **kans** op voorjaarshoning op. En nu goede volken op het fruit met f 15, —(volgend jaar mogelijk meer) worden betaald, zet u ook de **kans** op die vergoeding op het spel als u naar de heide gaat.

Ik zeg dit niet om u van de heide weg te houden, integendeel! Ik wil alleen even de situatie scherp stellen. De hei is een loterij en u kunt een niet trekken. Net als de vis van Knier-tje wordt de heidehoning duur betaald, niet alleen door de consument, maar ook door de imker.

Gelukkig staat de heide er, op het moment waarop ik dit schrijf, beter voor dan de laatste jaren, al zijn er ook wel velden, die nog niet zoveel beloven.

De werkwijze voor de heide is u wel bekend. Als u vijf hoofdvolken hebt en vijf zesramers, stuurt u alleen de hoofdvolken naar de heide. Die vijf hoofdvolken geeft u zoveel mogelijk gesloten en uitlopend broed van de zesramers mee. Hang daarbij de jongste broed aan de buitenkanen. Boven deze broedkamer vol broed plaatst u, als u pessimist bent, één honingkamer, maar de optimisten plaatsen er twee honingkamers op.

Nu zullen sommige imkers mij tegenwerpen: ja, maar van dat bijgehangen broed krijg ik pas vliegbijen na drie weken. Dat is een oud sprookje. Om het wat nauwkeuriger te zeggen: dat sprookje is al veertig jaar oud. Volgens dat sprookje gaat een jonge bij met ontwikkelde voedersapklieren larven voeden. Een bij met ontwikkelde wasklieren gaat bouwen, enz. En zo kwam men tot een prachtig vast schema van de arbeidsverdeling in een bijenvolk. Dat was erg overzichtelijk.

Tegenwoordig weten we echter, dat zelfs een jonge bij van een paar dagen oud best haalbij kan worden. Erg geleerd zeggen we: niet de fysiologische toestand van het individu maar de

behoefte van het volk als geheel is beslissend voor de werkzaamheden, die de bijen verrichten.

Nu nog even de zesramers, die u thuis houdt. Daar hebt u raten met broed uitgenomen. Er bestaat een wanverhouding tussen de hoeveelheid broed en de grootte van het volk. Als u nu in zo'n zesramer midden in het broednest een lege raat hangt, moet u na een paar dagen maar eens gaan kijken, of daar ook eitjes in zitten. Neemt u bij die inspectie meteen maar weer een nieuwe uitgebouwde raat mee om midden in het broednest te hangen. Op deze wijze komen de geplunderde thuisblijvers weer snel in het broed, vooropgesteld dat ze voldoende voer hebben en geregeld gevoerd worden. Als de hoofdvolk van de heide terugkomen, zit daar dikwijls minder broed in dan in de thuisblijvers.

Ik heb er toch wel genoeg nadruk op gelegd, dat de kwade kansen van de heide gelegen zijn in de mogelijkheid van slecht weer? Stuur uw haalvolken daarom niet „zonder zakgeld” op reis! Geef ze voor de zekerheid een voerraam met droge suiker mee!

Vooral onder de grotere imkers zijn er nogal wat, die niet met zesramers werken. Ook hun geef ik de raad, niet met alle volken naar de heide te gaan. Ontneem de thuisblijvers zoveel mogelijk gesloten broed en geef dat aan de haalvolken mee. Behandele de thuisblijvers zoals ik het hiervoor beschreef. U betaalt dan minder vracht, u krijgt van de haalvolken méér slingerbare honing dan wanneer u alle volken op reis stuurt en op 10 september is de totale hoeveelheid broed groter, dan wanneer u alle volken naar de heide gestuurd had.

Als u op raathoning werkt, geeft u de haalvolken één honingkamer met voorbouw boven een rooster mee of, wat nog beter is, de bekende sectieramen. Zelfs als u met jonge moeren werkt, moet u deze raathoningvolken wel in

de gaten houden, ze willen nog wel eens zwermen op de heide.

En: neem voor het winnen van raathoning mooie blanke ramen. Op onze markten zie ik nog steeds veel prachtige raathoning ontsierd door vieze bruine ramen.

Tenslotte moet ik u er nog even aan herinneren, dat er binnenkort een suikerlevering komt. De vergunning is er op dit ogenblik nog niet, maar waarschijnlijk kunt u 17 kg. per volk bestellen. Dat is voor najaar en voorjaar samen. In het voorjaar komt er dus géén levering! Ik kan niet in de toekomst kijken en ik kan dus niet met zekerheid voorspellen, dat de suiker volgend jaar duurder zal zijn. Als u dat laatste zinnenetje aandachtig leest, begrijpt u wel wat ik bedoel.

Dit is dan het einde van mijn oudejaarsavond-overpeinzing. Ik wens u nogmaals een goed nieuwjaar.

En vergeet de goede voornemens niet!

G.

Wij kunnen u alles leveren op het gebied der bijenteelt voor de laagste prijzen. Onze uitvoerige prijslijst staat vermeld in het maartno. van het maandblad. Onze uitvoerige prijslijst wordt gaarne op aanvraag toegezonden.

Tevens kunnen wij u nog leveren diverse soorten honing. Vraagt hiervoor onze speciale honingprijslijst.

**Bijenstand H. T. van Dam & Zn.
Jubbega (Fr.) - Tel. 05165-382**

POSTREKENING CONSULENTSCHAP

Het postgironummer van het Rijksbijenteeltconsulentschap is gewijzigd in:

1110262

Deze postrekening staat ten name van het Rijksbijenteeltconsulentschap te Tilburg. Men vermeldt daar dus **niet** de naam van de consulent bij. Doet men dat wel, dan wordt het bedrag op diens persoonlijke postrekening bijgeschreven en dat geeft aanleiding tot vertraging en allerlei moeilijkheden.

GESLAAGD

Voor het diploma Praktisch Imker slaagden op 5 juni j.l. de heren:

A. H. Padberg, Hoogeveen en
Br. Vincentius te Mook L.

Wij bieden beide heren onze hartelijke gelukwensen aan.

KRING TWENTE

Het adres van de heer A. Nijhuis luidt thans:

Waarbekenweg 60, Hengelo (Ov.).

ADRESWIJZIGING

De Heer E. Wietsma woonde tot nu toe in Oldelamer. Zijn huis is echter sedert kort gaan behoren tot het dorp Langelille. Het adres luidt dus voortaan:

De Heer E. Wietsma,
Lemsterweg 15,
Langelille (Fr.)

Het telefoonnummer is: 05268-261
Het gironummer: 812570.

HEREN IMKERS.

Wij bieden als drachtplanten zeer vroeg-bloeiende bolgewassen aan, n.l.:

	p. 100	p. 1000
Chionodoxa luciliae	f 3,50	f 30,—
Crocus, grootbloemig		
alle kleuren	f 5,—	f 45,—
Crocus, vroegstbloeiend	f 3,—	f 28,—
Fritillaria (Kievitseitje)	f 5,—	f 45,—
Puschkinia libanotica	f 4,50	f 41,—
Scilla bifolia	f 5,—	f 45,—
Scilla siberica	f 6,—	f 55,—

Onze katalogus met vele bolgewassen, wordt op verzoek gratis toegezonden.

Fa. DIX & ZIJVELD, Heemstede, Kerklaan 97, (Postbus 94), Tel. 02500 - 80275.

BOEKBESPREKING

GOTTFRIED K. L. GOETZE: Die Honigbiene in natürlicher und künstlicher Zuchtauslese. Teil I: Systematik, Zeugung und Vererbung. Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin. 1964. DM 29,60.

Hoewel de honingbij oorspronkelijk alleen in de oude wereld voorkwam, is deze diersoort nu huisdier over de gehele wereld geworden. Het is wellicht het enige huisdier waarbij het nog mogelijk is het natuurlijke voorkomen te bestuderen voordat de natuurvormen door de teeltvormen verdrongen zijn.

Prof. Goetze heeft zich in de afgelopen 40 jaar tot taak gesteld de systematiek en de teelt van de honingbij in west- en zuid-Europa te bestuderen. Goetze heeft vooral een open oog gehad voor de praktische mogelijkheden hiervan voor de bijenteelt. Een samenvatting van dit 40-jarige werk verschijnt in twee delen getiteld „Die Honigbiene in natürlicher Zuchtauslese“, waarvan het eerste deel verschenen is. Dit eerste deel behandelt de systematiek, de teelt en de erfelijkheid. Het tweede deel, dat in de loop van 1964 verschijnen zal, gaat over beoordeling en de teeltkeus van bijenvolken.

In het eerste deel geeft Prof. Goetze een kritische beschouwing over het soortbegrip bij bijen. Bij de behandeling van de evolutie stelt hij duidelijk dat de honingbijen zich in vergelijking met ander Apiden geen gespecialiseerde tong hebben aangemeten. De honingbij is aangepast aan de algehele flora en niet aan speciale plantensoorten.

Na een korte bespreking van de Indische bijensoorten wordt er binnen de soort *Apis mellifica* een verdeling gemaakt in rassen zoals deze over de wereld voorkomen. In een geogram wordt het een en ander duidelijk voorgesteld. In een tweede geogram vinden we de Europese rassen. Aan de tot nu toe meeste belangrijke rassen, te weten het N-ras (*mellifica*), het K-ras (*carnica*) en het I-ras (*ligustica*-Italiaanse bijen) wordt in een volgend hoofdstuk een uitvoeriger bespreking ge-

wijd. Deze indeling is ontsproten aan de Duitse teeltvormen. Het N-ras (*Apis mellifica mellifica*) is volgens Goetze in onverkruiste vorm een matige steker. In verkruiste vorm echter een onuitstaanbare steker. Dit ras heeft de neiging bij verstoring de raat te verlaten. Vooral de stam Alberti laat na behandeling praktisch lege ramen achter. De tros hangt dan in de kast (achterbehandelingskasten!). Propolis wordt matig gebruikt. Er bestaat een neiging tot het aanleggen van grote broedmassa's, zodat dit ras goed is voor bos- en heidedracht. Het doorstaat een strenge en lange winter goed. De bijen zijn echter niet zo geschikt voor algehele zwermverhinderend en niet zo geschikt voor korte en vaak wisselende drachten.

Het K-ras (*Apis mellifica carnica*) bezit - en Goetze wijst daar met nadruk op - geel als eigen grondkleur. Dit ras is zeer zachtvaardig. De zit op de raten is buitengewoon vast. De zwermrust is niet groter dan die van *mellifica*. De voorjaarsontwikkeling is echter heftiger, zodat men er met de normale zwermverhinderend niet komt (onder normaal verstaat men hier kennelijk doppen breken of demarreren). De honing wordt meestal vlak verzegeld. Er is weinig neiging tot het bouwen van darreraat. De honing wordt graag dichtbij het broednest opgeslagen, zodat er kans bestaat op broedinsluiting.

Het I-ras (*Apis mellifica ligustica*) is zwermtraag, zachtvaardig en zit vast op de raat. Het vertoont echter vaak roverij, hetgeen bijzonder onaangenaam zijn kan in aanwezigheid van andere bijenrassen.

Italianen vervliegen gemakkelijk; men kan ze daarom niet goed stapelen. Ze hebben een aarzelende voorjaarsontwikkeling, maar het volk blijft tot laat in het najaar sterk. De bijen hebben een lange tong. Italianen produceren mooie raathoning. Een groot winterverlies kan in sommige jaren aanleiding geven tot sterfte.

Apis mellifica caucasia is zachtvaardig. In Duitsland hebben ze zelfs de naam „Damenbienen“. Ze zijn bestendig tegen een lange winter, bezitten een lange tong, zetten weinig doppen aan en zijn dus slechte pleegvolken. In een volgend hoofdstuk be-

sprekt Goetze het gedrag van de bijen, speciaal in verband met verschillen in zwermvorming en dialecten in danstalen. De overgang bijvoorbeeld, van de rondedans naar de kwispeldans vindt bij de Italianen en Caucasiërs plaats tussen de 30 en 40 meter en bij Carnica's tussen de 90 en 100 meter. Bij mengvolken acht Goetze het optreden van misverstanden zeer waarschijnlijk. Hij ziet een samenhang van deze sociale disharmonie in een mengvolk en de onrust en steeklust van zo'n volk.

De laatste zeven hoofdstukken van dit eerste deeltje handelen over de bouw en functie van de geslachtsorganen, de bruidsvlucht, de koningin, de erfelijkheid, de raskenmerken en de genetische analyse. Er worden een aantal nieuwe vondsten besproken, zoals het werk van Taber, die door gebruikmaking van mutanten kon aantonen dat een koningin door 6-7 darren werd bevrucht en het onderzoek van de zaadblaasinhoud waaruit zou blijken dat de koningin met 4-5 darren paarde. Ook de experimenten van Woyke, worden besproken. Deze liet diploide mannetjes tot normale ontwikkeling komen en bevestigde daarmee de theorie van Mackensen dat wijfjes heterozygoot zijn voor de geslachtschromosomen en de mannetjes homozygoot.

Met nadruk wijst Goetze op een veel over het hoofd gezien feit, dat er in normaal bijenvolk 2 generaties aanwezig zijn en dat men de darrenanalyse niet op een lijn mag stellen met de analyse van de werksters.

Zowel uit de inhoud van dit besproken deel als uit de inhoudsopgave van het te verschijnen tweede deel maak ik op, dat Goetze zich weinig interesseert voor de voor ons zo belangrijke vraagstukken van genenvlucht en lethale factoren. Er is echter geen tweede boek waarin zozeer de wetenschap van de honingbij gepaard wordt aan de praktische bijenteelt met als resultaat een betrekkelijk eenvoudig te lezen betrouwbaar boek. Dat een boekje van 120 bladzijden met 50 afbeeldingen voor een prijs van DM 29,60 niet gebonden kan worden komt mij wat vreemd voor.

Dr. T. Piek

Programma voor de Imkersdag

op 29 augustus 1964 te Amstelveen

- 10.00 uur:** Ontvangst in de aula van het Casimir-Lyceum aan de Tulpenburg te Amstelveen, onder het genot van een kop koffie.
- 10.30 uur:** Opening door de voorzitter van de afd. Amstelveen
Welkomstwoord door de Burgemeester van Amstelveen.
Toespraak door de voorzitter van het hoofdbestuur, Mr. L. R. J. ridder van Rappard.
- 11.15 uur:** Bezoek naar verkiezing aan het Jac. P. Thijsse-park of het winkelcentrum.
- 12.45 uur:** Lunch in het Casimir-Lyceum.
- 13.45 uur:** Bustocht door de Buitenveldertselaan via het nieuwe Academische Ziekenhuis naar de Bosbaan, gelegen in het Amsterdamse Bos; Langs Schiphol en de Fokkerfabrieken via de Ringvaart van de Haarlemmermeer naar Aalsmeer, waar een korte pauze wordt gehouden voor het gebruik van een consumptie, daarna langs een gedeelte van de Westeinderplassen via de Oosteinderweg; die in verband met het Bloemencorso een grote bloementuin is: terug naar Amstelveen door enkele moderne wijken met tevens mooie waterpartijen en plantsoenen.
- ±16.00 uur:** Einde van de bustocht, waarna om
- 16.15 uur:** Voorstelling, aangeboden door het Gemeentebestuur van Amstelveen in het Openlucht-theater of in het Casimir-Lyceum, naargelang de weersgesteldheid.
- 17.15 uur:** Sluiting door de voorzitter van het Hoofdbestuur.

TER ATTENTIE VAN DE DEELNEMERS

Om een goede organisatie voor deze dag mogelijk te maken, willen wij verzoeken in te schrijven voor 15 augustus a.s. en deze inschrijvingen te richten tot de penningmeester van de afd. Amstelveen met gelijktijdige overmaking van het inschrijfgeld à f 7,50 p.p. op Postgiro No. 666573 ten name van: Penn. Ver. tot bev. der bijenteelt in Ned. afd. Amstelveen, Achterdijk 3 te Ouderkerk a/d Amstel.

Willen de Afdelingen, die mogelijk in combinatie met andere, per autobus naar de Imkersdag komen, en deze bus ter beschikking willen stellen voor de rit naar het Thijsse-park (plm. 6 km) en de rondrit in de middag (plm 40 km), gelijktijdig opgaaf doen van het totaal aantal beschikbare plaatsen, dan betaalt de penningmeester van de organisatie aan de leider in de bus f 1,75 retour, na afloop van de Imkersdag. Geeft u deze ritten dan wel op bij het huren van de bus, om later moeilijkheden te voorkomen.

Tot ziens op de Imkersdag 1964 te Amstelveen !!!

AALSMEER BLOEMENDORP

In het programma voor de komende Imkersdag is ook een bezoek aan Aalsmeer opgenomen. Dit dorp ontleent zijn bekendheid aan de voortbrenging van een rijke verscheidenheid aan bloemen.

Aalsmeer komt al voor in de oude annalen. Waar de naam precies vandaan komt is niet geheel duidelijk. Oude geschriften spreken van „Aal-meer”, wat zou moeten wijzen op het voorkomen van deze vis. Ook komt men tegen „Alles meer” wat zijn oorsprong zou vinden in de vele meren in deze streek. Maar de herkomst van deze naamgeving blijft duister.

Toen ter tijd voorzag de bevolking in zijn levensonderhoud door visvangst, wat veeleert en ook door turfsteek. Hierdoor zijn vele polders ontstaan.

(Haarlemmermeer, Legmeer, Stommeer e.d.). Verschillende van deze watervlakten zijn later drooggemalen en in cultuur gebracht. Door het weggraven van het veen voor turf, zijn deze polders lager gelegen dan het oorspronkelijke bovenland. Ook de grondsoort verschilt. Bovenland bestaat uit grond van

plantaardige herkomst: het veen, in de polder vindt men de kleigrond.

Toen verschillende meren droog werden gemaakt, ging de visvangst steeds meer terug. Door deze omstandigheid gedwongen ging men over op de teelt van verschillende gewassen. Aardbeien kwamen vrij veel voor. Later ook veel boomkwekerijen. Daar al deze produkten verkocht moesten worden vestigden zich al spoedig handelaren, welke de voortbrengselen gingen verkopen in eigen land en ook over de grenzen.

Om de inkomsten te vermeerderen ging men een steeds uitgebreider sortiment kweken. Het gebruik van glas nam steeds toe, om planten te beschermen tegen vorst. Dit waren nog allemaal losse ramen. In 1872 werd de eerste kas gebouwd voor het overwinteren van Pelargoniums. De eerste rozenkas dateert van 1896. De bouw van kassen heeft zich steeds uitgebreid, al naar de perioden van meer of mindere welvaart. Men kan nu wel spreken van een „Glazen dorp” want er is meer dan 200 ha

HET THIJSE-PARK

Dit midden in Amstelveen gelegen park is een bezoek dubbel en dwars waard, door de grote verscheidenheid van bomen, struiken en planten die er te bewonderen zijn.

Wanneer u tijdens de Imkersdag de natuur in al haar schoonheid en veelzijdigheid wilt zien, dan is dit de aangegeven plaats.

onder glas gebracht. In deze kassen wordt zomer en winter gekweekt. Door de verschillende onderzoeken heeft men de mogelijkheid om de groeivoorwaarden van de planten steeds gunstiger te maken.

Door belichting en verduistering, door koelen en verwarmen is de mogelijkheid aanwezig het gehele jaar door bloeiende planten aan te voeren.

Voor de afzet zijn 2 veilingen aanwezig, welke ruim 50 jaar geleden zijn gesticht. Aan deze veilingen concentreert zich vraag en aanbod en worden de produkten verkocht via de veilingklok. De totale omzet van de beide veilingen bedraagt rond 90 miljoen gulden per jaar. Een zeer groot gedeelte van deze aangevoerde produkten wordt geëxporteerd naar vele landen.

Er worden op het bovenland overwegend potplanten gekweekt, zoals Cyclamen, Azalea, Primula, Hortensia en vele andere. In de polders komen meer snijbloemen voor, zoals Roos, Anjer, Friesia, Gerbera enz. De potplantenbedrijven vragen veel arbeid, zodat deze bedrijven veelal kleiner zijn van oppervlakte dan de bedrijven waar snijbloemen gekweekt worden. Voor het uitbreiden van het assortiment wordt veel kwekersarbeid verricht. Door kruisen van verschillende gewassen ontstaan weer nieuwe variëteiten. Voor het wetenschappelijk onderzoek verricht het Proefstation voor Bloemisterij belangrijk werk.

Bij één teelt wordt gebruik gemaakt van bijen voor bestuiving van het gewas. In kassen waar Friesia voor zaadteelt voorkomt, plaatst men de bijen in de kas zodat deze het stuifmeel kunnen overbrengen van de ene bloem naar de andere. Vele andere gewassen worden met de hand bestoven.

Zo is Aalsmeer een nijver dorp, waar veel kwekersarbeid wordt verricht om steeds weer te kunnen voldoen aan de vraag naar bloemen, welke een tolk zijn bij vele gebeurtenissen in het leven.

uit de jaagkieps

William Shakespeare 1564—1616

In veel landen wordt dit voorjaar herdacht, dat 400 jaar geleden de grote Engelse dichter William Shakespeare te Stratford-on-Avon werd geboren. Van deze gebeurtenis vinden wij in Beeworld 1964/I vermelding en wel door het feit dat deze dichter in zijn werken vaak blijkt geeft veel van het bijenleven af te weten, zodat zelfs het vermoeden bestaat dat hij zelf bijen heeft gehouden. Hier volgen enkele citaten uit het artikel in genoemd blad:

De meeste aanhalingen van Shakespeare zijn in beeldspraak, om nadruk te leggen op het menselijk gedrag. Afgezien van het eenvoudig gebruik van het woord „honing” voor vriendelijkheid en „was” voor volgzzaamheid, waarvan meerdere voorbeelden zijn, geven zijn woorden de indruk, dat zowel hij zelf als zijn lezers meer van de eenvoudige handelingen in de bijenteelt afwisten dan de meeste mensen thans. Enkele der passages zijn zo juist, dat het moeilijk is te geloven, dat de dichter deze niet kende uit de praktijk. De meeste bijenhouders weten hoe stekkerig een moerloos volk kan zijn en de volgende regels uit „Henri VI” zijn nu nog van toepassing net als 4 eeuwen geleden:

Het volk, als een boze
bijenkorf,
die een leider nodig heeft
verspreidt zich her en der
en let niet op wie zij steken.

Thans weten wij veel over de verdeling der werkzaamheden in het bijenvolk; Shakespeare zag het zó in het volgende gedeelte uit „King Henri V”, geschreven in 1599:

Daarom geeft de hemel de mensen volgens hun stand verschillende functies, die hem, ingespannen, voortdurend in beweging houden; waarbij als doel komt gehoorzaamheid: want zo werken de honingbijen, wezens, die door natuurlijke aanleg, de kunst van orde onderwijzen aan het volk van een koninkrijk. Zij hebben een koning, en ambtenaren van allerlei soort: waarvan sommige, als rechters, straffen in huis;

andere, als kooplieden, wagen
zich met hun handel buiten;
weer andere, als soldaten,
gewapend met hun angels,
puren op de fluwelen
zomerse knoppen;
de buit brengen zij opgewekt
naar huis
naar de koninklijke tent
van hun keizer:
die bewust van zijn grootheid,
toezicht houdt
op de zingende metselaars,
die daken van goud bouwen;
de gewone burgers die
de honing kneden;
de arme werkers, die
met hun zware lasten,
zich bij de nauwe poort
verdringen;
de rechter, die met
droeve ogen en nors gebrom
aan de bleke gerechtsdienaren
de luie, gulzige darren
uitlevert.

Bestrijding van het heidehaantje

In de eerste helft van april werd van de Edese heide 75 hectare afgebrand ter bestrijding van het heidehaantje. Dit gebeurde door de genie te Ede, het Staatsbosbeheer en een comité van de buurt Ede-Veldhuizen. Elk jaar wil men deze operatie herhalen totdat Edes heide geheel verjongd zal zijn. (Edese Courant 1964 17/4.)

Bijenteelt in Galicië (Spanje) - Heidedracht

De Europese Gemeenschappelijke Markt brengt ook voor de honinghandel problemen en dat geldt vooral voor een land als Duitsland, dat veel honing gebruikt en op invoer ervan is aangewezen. Maar hierdoor lopen de prijzen van de Duitse honing, die goed zijn, gevaar. Nu heeft men in Duitsland een uitgesproken voorliefde voor eigen honing, maar in de omliggende landen wordt ook honing gewonnen, die weinig van de Duitse afwijkt. Hierover schrijft Dr. U. Berner in de Südwestdeutsche Imker 1964/1. Hij heeft vorig jaar enige tijd vertoefd in Galicië in het noordwesten van Spanje, waar door het klimaat de dracht voor de bijen afwijkt van de andere delen van Spanje. Zo zouden de uitgestrekte

heidevelden in deze streek de Duitse heidehoning concurrentie kunnen aandoen, hoewel daarvoor thans nog geen gevaar bestaat, daar de bijenteelt hier nog niet zo intensief wordt uitgeoefend.

Het voorjaar begint er vroeg en van februari tot laat in de herfst vinden de bijen rijkelijk nectar. Tengevolge van de korte winterzit is Nosema bijna onbekend evenals vuilbroed, het meest gevreesd is de mijtziekte. Van januari tot oktober bloeien 5 verschillende soorten heide. De voornaamste is de boomheide, die reeds in januari/februari stuifmeel en nectar geeft. En verder een voorjaarsheide die zo rijk aan nectar is, dat bij het lopen langs de struiken de nectar aan de schoenen kleeft; deze bloeit in april.

Eind september begin oktober bloeit de bij ons bekende bezemheide, die hoe verder men naar het zuiden komt later in het jaar bloeit: in Finland in juli, Duitsland in augustus, Zuid-Frankrijk in september. In Galicië laat men deze honing als wintervoedsel in de volken, dit veroorzaakt door de korte winterzit geen gevaar. Verder zijn er nog talrijke honinggevende gewassen, maar niettegenstaande deze mogelijkheden bloeit de bijenteelt er niet. Daarvan is ook de lage honingprijs de oorzaak, de Spanjaard eet weinig honing. In slechte honingjaren ontvangt de imker bij verkoop aan klanten ± f 1,80 per kg en in goede jaren f 1,10 tot f 1,30, van de tussenhandel belangrijk minder.

Ongeveer 10% van de 50.000 bijenvolken in Galicië zit in losse bouw. Voor de vaste bouw heeft men uitgeholde stukken van kastanjabomen en korven van de bast van de kurkeik. Veel honing uit de losse bouw gaat tegen lage prijs naar Frankrijk.

De bijen behoren tot het zwarte zuid-west-Europese ras. Aan de opleiding van de imkers wordt niet veel gedaan, er worden wel cursussen gegeven in Madrid en andere grote plaatsen. Deze zijn wel in trek, daar vergoeding voor reis en verblijfkosten wordt gegeven, zodat men zonder kosten deze steden kan bezoeken. Verder hebben zij weinig nut.

HONEY

"Honey, the Unrefined Sweet,
That Nature makes Ready to Eat."
Serves equally well at breakfast,
lunch or dinnertime. And of course,
it's excellent for that between meal
pick-up.

"NATURE'S OWN GIFT"

From Ohio's Fields and Roadsides

PURE HONEY

Net Wt. 5 Lbs.

H. J. VANDENBERG

La Grange :: Ohio

Honey a Natural Food

Honey, the choicest of all sweets,
ranks as one of our most wholesome
foods. It comes in the class of fuel-pro-
ducing foods like sugar, which furnish
energy to the system rather than flesh
and bone. Second only to dates in en-
ergy value, honey ranks far above steak,
fish, potatoes, or bread in this respect.

Reclame maken voor zijn honing

Een Amerikaans bijenhouder
zond ons een aantal gegomde
etiketjes, waarvan wij er een
paar afdrukken. Hiermede
brengt hij de goede eigen-
schappen van honing naar
voren; hij plakt ze op zijn fla-
cons naast het gewone etiket.
Hij schrijft: „Het is verbazend
hoe deze kleine labels op een
flacon honing helpen. Ik noem
ze mijn stille verkopers, zij
hebben duizenden ponden
honing verkocht.”

De boomheide.

Erica Arborea Alpina

Deze heide is ook in ons land
niet onbekend. In de prijscou-
rant van een bekende kweker
vinden wij hem vermeld als
volgt: Deze plant, die jaren-
lang slechts sporadisch voor-
kwam op oude buitenplaatsen
is nu verkrijgbaar voor allen
die „iets” bijzonders” zoeken.
Afkomstig uit Zuid-Europa,
waar de boomerica tot 3 meter
hoog kan worden, is de plant
in Nederland meer bescheiden
van afmeting en bereikt een
hoogte van $\pm 1\frac{1}{2}$ m. Aan de
polsdikke takken, waaruit de
originele Bruyère pijpen
gesneden werden groeit het rag-
fijne heldergroene gebladerte,
dat zowel 's winters als 's zo-
mers bijzonder effect geeft. In
mei verschijnen talloze urn-
vormige bloempjes die een

heerlijke geur verspreiden.
Deze planten, waarvan de
kweker slechts een beperkte
voorraad had, kostten vorig
jaar tien gulden per stuk.

De losse bouw van de heer Kronenberg 1816—1913

Zoals reeds in de vorige Jaag-
kieps vermeld kwam de ver-
melding van de Dzierzonkast
voor het eerst voor op de „Ba-
lance” van 1 januari 1862. Op
de „Balance” van 1859 en 1860
stond echter wel een „glazen”
resp. „houten” korf vermeld en
wij mogen wel aannemen dat
dit dezelfde is als de „Dzier-
zon” van 1862.

Uit de aantekeningen nemen
wij het volgende over:
1859.

„Op den 6den July kwam van
(korf) no. 11 een jonge moers-
zwarm, DAT wij in den glazen
korf gedaan hebben” en

„Op den 20 Augustus... heb-
ben toen tevens drie jagers en
vier bezette korven en den gla-
zen korf medegegeven” (naar
de heide). Deze „glazen korf”
vinden wij bij de opzetters van
1859 als „houten korf” met een
gewicht van 51 pond en „jonge
moer” vermeld, maar dit volk
kwam slecht de winter door:
1860.

„Hoewel de winter langdurig
en slap was en zoo guur dat de
bijen bijna geen enkele dag
konden uitvliegen, zijn zij toch
goed door de winter gekomen.
De houten korf was in het
voorjaar het vroegst aan het
vliegen, maar toen het weer
een beetje begon te verande-
ren werd het vliegen en het
volk hoe langer hoe minder,
zodat wij eindelijk in begin
April besloten hem eens na te
zien in de koepelkelder, waar-
bij wij ontdekten dat er nog
wel 20 pond honig in was en
het volk verminderd op een
paar honderd bijen met konin-
gin. Deze in een jagerskap
stierven al spoedig waarschijn-
lijk door koude”. In de aan-
tekeningen over 1860 vinden wij
verder niets terzake, maar dat
is ook niet verwonderlijk, het
was een rampjaar tengevolge
van een slechte zomer:

„Het was ook geen wonder dat
zij zoo slecht hadden want
sedert het midden van Juny tot
nu toe (6 September) was het
voortdurend koud en guur en
zelfs eenige dagen dat het
den geheelen dag regende; of
meestal 's morgens regen en
's middags een beetje droog
zonder zon. Gisteravond om
10 uur 49 graad Fahr anders

meestal 52 of 53 graad (is $\pm$
10 graden Celcius)”.
Onze bijenman was met de toe-
stand verlegen en zette daarom
alle volken op, na deze zoveel
mogelijk opgevoerd te hebben
met honing en suiker!!

„Wij hadden ruim een half
brood beste witte suiker in
schijven gezaagd en die hebben
wij achter in de korven ge-
spield; ieder korf ongeveer $1\frac{1}{2}$
oude pond”. Er waren opzet-
ters die nog geen 20 pond, zelfs
maar 13 en 15 pond wogen.
Vanzelfsprekend was de uit-
wintering van dergelijke volk-
jes niet zo best en het is be-
grijpelijk dat wij over 1861
niets over de Dzierzonkast ver-
nemen; hij werd niet bevolkt
maar wel vermeld op de „Ba-
lance van 1 January 1862”. In
1862 kocht onze imker „2
Dzierzons met dak” voor f 7,98,
voor die tijd een flink bedrag:
hij kreeg voor zijn raathoning
maar 20 cent per pond. In zijn
aantekeningen over 1862 vin-
den wij meer gegevens waar-
over wij het de volgende keer
zullen hebben.

Varia

In 1960 werden in Amerika
bijna 287 miljoen kg syntheti-
sche insecticiden gemaakt.

Deze insecticiden zijn veel do-
delijker dan natuurlijke.
Gleanings 1963/11.

De beste honing wordt daar
gewonnen waar de beste im-
kers zijn. Prof. Dr. A. Koch in
de D. Bienenwirtschaft 1963/10.
De wraak is zoet, de bij kost
het haar leven.

Laat u maar zoet als honig vin-
den, de vliegen zullen u wel-
dra verslinden. Beide uit het
Maandblad 1964/2 van onze
Vlaamse collega's en wij be-
sluiten met een gezegde uit de
Rheinische Bienenzeitung 1964
/1: Want het begeren is nog
zoeter dan honing.

Jékavé.

Houd u alvast rekening
met de Bijen- en Honing-
tentoonstelling te Mook.

Deze tentoonstelling „De
Angelloze Bij” zal plaats
hebben op zaterdag 19 sep-
tember vanaf 2.30 's mid-
dags tot 9.30 uur 's avonds
en zondag 20 sept. vanaf
9.30 tot 9.30 uur 's avonds
in het Gemeenschapshuis,
Groesbeekseweg, Mook.

Afd. Bijenhoudersbond
„De Mokerheide”, Mook
Br. VINCENTIUS, secr.

Opening instructief bijenpark „Het Wageler”

in het Abraham Ledeboerpark te Enschede

Zaterdag 20 juni 1964 was het dan zo ver, dat ons bijenpark met modelbijenstand officieel kon worden geopend; dit geschiedde met enig vlagvertoon en de nodige publikaties.

Het gemeentebestuur, vertegenwoordigd door wethouder A. F. van der Heijden, zou de plechtige opening verrichten, die geschiedde door de deur, die was aangebracht in een manshoge bijenkorf, te openen en de bijbehorende stal binnen te stappen.

Vooraf waren in een op 't park aanwezig koets-huis de pers en officials welkom geheten door de voorzitter van de ontvangstcommissie, de heer G. P. Sijses, waarna de verenigingsvoorzitter de heer H. H. Schutte een overzicht gaf van de totstandkoming van deze bijenstand. De stoet werd gegeven door de schenking van het hout door één der bestuursleden, waarop andere leden hun vrije tijd hebben gegeven om het gebouw in elkaar te zetten en te schilderen. Voor het echter voltooid was, was het nog nodig om een geldinzameling onder de leden te houden, terwijl het gemeentebestuur een subsidie verleende van f 2.000,—.

De afdeling Enschede is vanaf haar oprichting in 1909 steeds bezig geweest een vaste bijenstand te krijgen. In het Groentje van augustus 1910 staat reeds een afbeelding van de eerste opgerichte leerstal met observatiestation —

compleet met weegschaal maximum- en minimumthermometer regenmeter en barometer. In 1930 werd er aan de Roesinghbleekweg een stal ingericht en in 1948 één aan de Keppelerdijk; doch deze verdwenen telkens weer, omdat ze niet onder toezicht stonden en de baldadige jeugd alles vernielde.

Daarna memoreerde wethouder v. d. Heijden de samenwerking die er was tussen de dienst van beplantingen, waaronder dit park ressorteert, en de Bijenvereniging, waardoor dit alles tot stand kon worden gebracht.

De heer W. Assink feliciteerde namens het hoofdbestuur de afdeling Enschede met deze aanwinst en bracht tevens de felicitaties van de heer R. P. Groenveld over, die wegens drukke werkzaamheden verhinderd was. Hij prees de activiteiten van de afdeling Enschede en hoopte, dat nog menige beginnende imker hier zijn eerste lessen in de bijenteelt mocht ontvangen. Onder het nuttigen van een verfrissend drankje met door enkele dames van de leden zelf gebakken honingkoek, gaf de waarn. voorzitter van de Dienst voor Beplantingen, de heer Leemans een overzicht, zoals het park er in de toekomst zal gaan uitzien, compleet met kinderboerderij en kleine dierentuin.

Na afloop werden de genodigden een potje honing aangeboden van bijen van het Wageler.

Notulen algemene vergadering 23 mei 1964.

1. Opening

De voorzitter begroet in zijn openingswoord in het bijzonder de heren Mommers, rijksbijenteeltconsulent, Hilhorst, secretaris van de afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap, de vertegenwoordiger van onze zuidelijke zusterorganisaties en de ereleden Joustra, Minderhoud en Stienstra. Hij feliciteert Jé-kavé met het feit, dat hij nu een kwart eeuw aan de Jaagkleps verzorgt. De bestrijding van de mijtziekte door de heer Mommers en zijn staf mogen wij zeer succesvol noemen. Het besmettingsgevaar dreigt nu niet alleen maar van het zuiden uit, doch de ziekte is ook ter hoogte van Twente in Duitsland geconstateerd.

Ons ledental is tot ongeveer 6000 gedaald. Voor deze vermindering van de belangstelling voor de bijenteelt zijn tal van oorzaken aan te wijzen. Eén daarvan is stellig, dat de gestegen welvaart de prikkel om naast het gewone werk nog iets anders te ondernemen met het doel om de inkomsten te vermeerderen, verzwakt heeft.

Dat er in een land als Tsjechoslowakije, waar de welvaart zoveel geringer is, naar verhouding meer imkers en meer bijenvolken zijn, wijst ook in deze richting.

De suikerprijs is nog steeds zeer hoog en het feit, dat wij voor een deel op dure buitenlandse suiker aangewezen zijn, rechtvaardigt niet de verwachting, dat de regering bereid is in dit opzicht iets voor de imkers te doen.

De komkommernwestie baart ons nog steeds zorgen.

In de provincie Groningen heeft een viertal gemeenteraden bij overrompeling een bijenverordening aangenomen. Het honingjaar 1963 was matig tot slecht, waardoor de imkers slechts in geringe mate hebben kunnen profiteren van de zeer hoge honingprijzen op de wereldmarkt.

Sommigen maken zich bezorgd over de financiële gezondheid van onze vereniging. Als antwoord op een artikel in het blaadje van de ANI herinnert spr. eraan, dat wij ongeveer f 140.000,- aan open reserves hebben.

Het Bijenhuis staat bovendien voor f 14.000,- op de balans, doch mede gezien de ligging van het pand is het het tien- tot vijftienvoudige van dat bedrag waard. We lijden dus zeer bepaald nog niet aan bloedarmoede.

De belangstelling van de fruittelers voor bijen is sterk toegenomen. Deze stijgende belangstelling en de daling van het aantal volken heeft ertoe geleid, dat er een steeds groter tekort aan bijenvolken voor de bestuiving ontstaat. Spr. brengt in dit verband hulde aan het hoofdbestuurslid de heer Pater, die een ijverig propagandist is voor de plaatsing van bijen bij het fruit en die een plan uitwerkt, dat ten doel heeft meer volken beschikbaar te krijgen. De huurprijs voor bijenvolken is dit jaar op f 15,- gebracht. Spr. doet een beroep op alle imkers om ook op dit gebied niet onder de markt te gaan werken.

De koninginnteeltcommissie heeft een nieuw en voor ons doel zeer geschikt terrein op Schiermonnikoog weten te krijgen en in te richten. Een bijzonder woord van hulde spreekt de voorzitter aan het adres van de heer Kruyer, die het station op voorbeeldige wijze be-

heert en de aan- en afvoer van de volkjes regelt.

Onze vereniging heeft al 67 jaar lang een „huis voor alle imkers“ willen zijn. Wij begroeten dan ook met vreugde de pogingen om tot een steeds hechter samenwerking met onze zusterorganisaties te komen met als einddoel één grote nationale vereniging. Wij kunnen ons de luxe der gescheidenheid trouwens moeilijk langer permitteren. Onze beste wensen gaan uit naar de commissie van vertrouwensmensen, die zich beijert om alles wat ons scheidt uit de weg te ruimen.

2. Beleid hoofdbestuur

BEETSTERZWAAG (Hof) doet verslag van de besprekingen, die de kring Friesland aan het bespuittingsprobleem heeft gewijd. Het feit dat de bespuittingscommissie voor de bijen een perceel koolzaad heeft geaccepteerd dat op een paar km. afstand van de z.g. dieldrinkavels ligt, heeft twijfel gewekt aan de deskundigheid van deze commissie van de Afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap. Spr. zou gaarne zien dat de heer Wietsma als deskundige bij deze besprekingen aanwezig was. Hij heeft volken in de Flevovolder aangetroffen, waarvoor handen vol dode bijen lagen en brengt dit in verband met bespuitingen met dieldrin in de nabijheid.

Spr. pleit verder voor vervanging van de accijnsvrijdom op suiker door een subsidie per volk aan de imkers, opdat deze ongegenatureerde suiker kunnen betrekken.

MAAGENDANS (hoofdbestuur en bespuittingscommissie) antwoordt, dat wij gast zijn in de polder. Dat de directie koolzaad voor de bijen beschikbaar stelt, betekent voor haar een offer.

Bespuiting van de ons toegewezen kavels met thiodaan is niet alleen duurder dan bespuiting met dieldrin, maar thiodaan is bovendien minder werkzaam.

Laten we dus beginnen met de directie erkentelijk te zijn voor haar welwillendheid. De bespuittingscommissie heeft op de dag vóór de algemene vergadering enige van haar leden de situatie nog eens doen opnemen. De vlucht van bijen naar de dieldrinkavels was vrijwel nihil.

Er is dan ook geen schade geconstateerd. Wat de volken betreft: er waren er vele die 40 pond of meer honing hadden verzameld. Er waren ook volkjes op een paar ramen en zelfs lege kasten.

Spr. betreurt het, dat er imkers zijn, die zich klaarblijkelijk geroepen voelen om zich te bemoeien met zaken, die op het terrein van de bespuittingscommissie liggen. Met hun geharrewar hebben ze alleen maar bereikt, dat de directie nu een andere regeling wenst, waarover de Afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap zich nader zal hebben te beraden.

WIETSMAS (toezichthoudend imker) bevestigt, dat er van schade geen sprake is. De imkers zijn geneigd om direct aan spuitschade te denken als ze een handvol dode bijen vinden. Het komt herhaaldelijk voor dat een volk, dat tijdens de reis wargelopen is, veel dode bijen voor de vliegplank vertoont.

De sterfte in de polder had in ieder geval met bespuitingen niets te maken. BEETSTERZWAAG (Hof): Wij hadden toch liever gezien dat de heer Wietsma door de bespuittingscommissie tijdig was ingeschakeld. De commissie heeft een onverantwoord risico genomen en volgens de heer Stienstra is door het ingrijpen van de heer Wietsma de situatie gered.

MAAGENDANS heeft alle lof voor de deskundigheid van de heer Wietsma, maar acht de heer Mommers toch ook wel een beetje deskundig. Wij moeten in de eerste plaats beseffen, dat wij als gast in de polder niet alles zo kunnen regelen als we het zelf wel zouden willen. In de tweede plaats moeten we

goed begrijpen, dat we niet in optocht naar de directie kunnen gaan.

Dat moeten we overlaten aan een kleine delegatie van de bespuittingscommissie. Wat het risico betreft: wie geen risico wil nemen, moet nu eenmaal niet naar fruit en koolzaad reizen. Het resultaat van al het gemoderd is geweest, dat de directie nu op 'n hoger niveau wil spreken en als we nog een poosje blijven doormoderen lopen we de kans, dat de directie genoeg krijgt van zulke gasten en dat ze het plaatsen van bijen in de polder geheel verbiedt.

HILHORST (Afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap) wijst de gedachte, dat de delegatie niet deskundig zou zijn, met felheid van de hand. Toen de directie haar het voor de bijen bestemde koolzaad aanwees, heeft de heer Mommers direct gewezen op de geringe afstand en gevraagd de dichtstbijzijnde kavels van het dieldrin-gebied ook met thiodaan te spuiten. Spr. brengt hulde aan de heer Wietsma, die de bijen zo geplaatst heeft, dat de afstand tot de dieldrinkavels zo groot mogelijk was.

VOORZITTER antwoordt de heer Hof op zijn tweede vraag, dat de door hem geuite wens om de accijnsvrijdom te vervangen door een subsidie al jaren bij ons leeft, doch dat deze wens niet voor verwezenlijking vatbaar is.

HEERLEN (Jeuken) wijst op de moeilijke situatie, die ontstaat doordat in Limburg volken, die lijden aan mijtziekte, worden afgemaakt. Voor deze afgemaakte volken wordt wel een vergoeding gegeven, maar voor die vergoeding kan men moeilijk of in het geheel geen nieuwe bijen aanschaffen. Spr. vraagt of het hoofdbestuur zijn invloed kan aanwenden om betere mogelijkheden te scheppen voor de imkers in dit gebied. Ondanks het afmaaksysteem blijft uit het oosten gevaar dreigen, nu ook al boven de rivieren.

VOORZITTER vertrouwt dat de heer Mommers kennis genomen heeft van deze vraag en hij geeft de heer Jeuken in overweging dit eens persoonlijk met de consulent te bespreken. Ook in de Bedrijfsraad zijn de belangen van de Limburgse imkers herhaaldelijk bleit, maar het betreft hier een eigen verantwoordelijkheid van de consulent.

ZEIST (Onnes) brengt hulde aan de hr. Pater voor diens activiteit inzake het plaatsen van volken in de Betuwe en elders. Nu de vraag naar volken groot is, zal de huurprijs verhoogd kunnen worden. Spr. vertelt van de eigenaar van 11 ha. fruit, die gaarne f 20, of f 25,- zou willen betalen als hij maar bijen kon krijgen. Op de totale opbrengst van dit fruit maakt de huurprijs niets uit.

AMSTELVEEN (Idema) heeft in Hoorn slechts f 10,- à f 11,- „schoon“ voor de bijen van zijn afdeling gekregen in verband met de hoge vracht.

VOORZITTER: De imkers of afdelingen sluiten zelf deze overeenkomsten. Men dient overeen te komen, dat de vracht geheel voor rekening van de fruitteler is.

AMSTELVEEN (Idema) herinnert de imkers nog aan de Imkersdag in Amstelveen op 29 augustus a.s.

BEKKERBERGEN (Verhoeven) meent dat de imkers pas dan hoog van de toren mogen blazen als hun volken werkelijk aan de overeengekomen eisen voldoen. De ervaring leert, dat daar wel eens iets aan hapert.

MEVROUW RADSMA vond de rede van de voorzitter op de Imkersdag van vorig jaar nogal fel en zou wensen dat er op imkersdagen minder over politiek en meer over bijen gesproken werd. Zij vraagt of het toevallig is, dat het volgende congres wéér achter het ijzeren gordijn gehouden wordt. Een ingezonden stuk over de rede van de voorzitter is niet in het Groentje opgenomen.

VOORZITTER meent niet over politiek te hebben gesproken doch blote erva-

ringsfeiten te hebben medegedeeld en omstandigheden daar te hebben vergeleken met de onze.

Alle vertegenwoordigde landen samen besluiten waar het volgende congres zal worden gehouden. Het besluit om het vorige congres in Praag te houden, werd in Spanje genomen. Het verheugt spreker dat de inkers evenmin als de bijen ideologische grenzen erkennen en dat wij ook met mensen achter het ijzeren gordijn hechte vriendschapsbanden hebben gekweekt.

MEVROUW RADSMIA is niet geheel bevredigd. Anderen vinden onze bestuursvorm misschien niet juist en daar moeten we buiten blijven. Een feit is in ieder geval, dat in Tsjecho-Slowakije de regering méér voor de inkers doet dan bij ons.

ORANJEWOUD: (Hoekema) bespreekt het nut van de bijen voor de bestuiving van koolzaad. Aan de wens van de afgevaardigde van Beeststerzwaag zou spreker nog willen toevoegen: geef de heer Wietsma een stem in de bespuijtingscommissie door hem als lid van die commissie te benoemen.

MOMMERS beantwoordt de vraag over het nut van de bijen voor de bestuiving van koolzaad. Er zijn wel publicaties over, b.v. van Prof. Zander, maar die zijn zo aanvechtbaar, dat niemand er in gelooft. Het nemen van betrouwbare proeven is vrijwel onmogelijk. Als voorbeeld noemt spreker zijn eigen proeven in de pas drooggelegde Braakman. Hij kent de opbrengstcijfers van alle kavels en weet precies waar de bijen stonden. Er waren hoge opbrengsten zonder en lage met bijen. De directie van de polders heeft dezelfde ervaring.

Op de vraag van de hr. Hoekema, of we voor het plaatsen van bijen bij koolzaad niet een vergoeding kunnen vragen, net als voor het plaatsen van volken bij het fruit, antwoordt de heer Mommers dat het zeer redelijk is de koolzaadverhouwer een paar potjes honing aan te bieden.

3. Voorstellen afdeling Leeuwarden

VOORZITTER deelt mede, dat het dagelijks bestuur der vereniging een bespreking heeft gehad met het dagelijks bestuur der afdeling Leeuwarden.

SPITHOST (Leeuwarden) licht de voorstellen toe. Een bedrijfseconomische analyse lijkt spr. zeer nuttig.

De secretaris-penningmeester zou dat kunnen doen als het te kostbaar is daarvoor anderen in te schakelen.

Van belang is b.v. een juiste verdeling van de personeelskosten over de verschillende afdelingen.

De door het hoofdbestuur verstrekte cijfers inzake de afname van suiker der verschillende groepen stelt spr. zeer op prijs. Hij meent dat regionale levering in bepaalde gevallen goedkoper kan zijn dan centrale levering, ook al omdat men gebruik kan maken van de leegloop van menginstallaties van verschillende bedrijven.

Wat de reden van bedanken der leden betreft: men zou ze die persoonlijk kunnen vragen.

HARDENBERG (Sierink): De heer Spithorst is lid en hoofdbestuurlid van de ANI. Waar betreft hij zijn suiker? De heer Spithorst zegt, dat hij zijn zetel in de afdeling Leeuwarden ter beschikking heeft gesteld toen hij als hoofdbestuurder van de ANI was gekozen. Waarom heeft de afdeling Leeuwarden dat ontslag niet aangevraagd?

SPITHOST: Ik ben lid van de ANI geworden omdat ik daarover zo weinig hoorde en ook omdat ik die vereniging persoonlijk wilde leren kennen. Ik ben bij de verkiezing voor het hoofdbestuur van de ANI op een dubbeluit geplaatst, maar ik heb gezegd, dat ik op verkiezing geen prijs stelde. Een week voor de vergadering trok mijn tegenkandidaat zich terug, wegens ziekte. Ik ben toen met algemene stemmen gekozen. Ik hoop dat onze vereniging en de ANI

door samenwerking tot eenheid zullen komen. Als het hoofdbestuur mijn plaats in de afdeling Leeuwarden onverenigbaar vindt met het hoofdbestuurslidmaatschap van de ANI moet het dat maar zeggen. Ik betrek mijn suiker de laatste twee jaar van de ANI.

VOORZITTER: De statuten en reglementen van onze vereniging bevatten geen bepalingen, die iemand verbieden lid van een andere vereniging te zijn maar het oordeel van velen onder ons lijkt spreker niet twijfelachtig.

VAN MOURIK (accountant): De vereniging voert drie boekhoudingen, die voor de afd. Vereniging, de afd. Handel en de afd. Suiker. Iedere afdeling betaalt haar eigen kosten. Dat geldt ook voor de door de heer Spithorst genoemde lonen. De kwestie heeft echter ook een fiscale zijde. Tijdens de oorlog ging de contributiebetaling wel door, de uitgave van het maandschrift echter niet.

De fiscus legde ons toen een aanslag op in de vermogensaanwasbelasting van ongeveer f 80.000,-. Ons bezwaarschrift daartegen heeft tot gevolg gehad, dat alleen de afdeling Handel fiscaal belastbaar is. Deze beslissing heeft dit jaar weer op losse schroeven gestaan, maar ook nu hebben we een aanslag van f 4.000 kunnen voorkomen. De door de voorzitter genoemde stille reserves komen niet in de boekhouding van de afd. Handel voor.

In feite hebben we dus al een bedrijfs-economische boekhouding: we kennen de cijfers van iedere afdeling afzonderlijk.

ZEIST (Onnes) informeert naar het percentage artikelen met grote en geringe omzetsnelheid. Heeft het hoofdbestuur de mogelijkheid onderzocht om de suiker aan de fabriek te doen denatureren? Wat het ledental betreft moeten wij een voorbeeld nemen aan de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, die een sterk stijgend ledental vertoont.

VAN MOURIK: Er zijn inderdaad artikelen met een trage omzetsnelheid. Een bedrijfseconomische analyse zou misschien uitwijzen dat deze artikelen beter konden worden afgestoten, maar het aanhouden van deze voorraden moet men zien als service aan de leden; het is in de eerste plaats onze taak te dienen en niet om te verdienen. Deze artikelen zijn echter laag gewaardeerd of p.m. opgenomen.

VOORZITTER: Het hoofdbestuur heeft inderdaad onderzocht of het mogelijk is de suiker aan de fabriek te denatureren, maar men wil dat niet in verband met de verdragende bittere octo-sansmaak.

LEEWARDEN (Spithorst) acht een analyse van de hele vereniging gewenst, niet alleen van afd. Handel. De fiscale en de bedrijfseconomische boekhouding kunnen gescheiden worden gehouden.

VOORZITTER: U baseert uw inzichten op wat u bij de boekhouding van boerenbedrijven ziet. Daar kan deze boekhouding inderdaad uitwijzen of een bepaalde teelt al dan niet lonend is. Wij willen natuurlijk ook graag een bedrijf hebben dat uit kan, maar voor ons is van doorslaggevend belang de vraag hoe wij het beste de belangen van de leden kunnen dienen. Wij hebben niet als een boer de keus: aanhouden of afstoten. Wij dienen de belangen van de leden, ook als dat geld kost. Het valt spr. op dat het voorstel spreekt van een bedrijfseconomische boekhouding terwijl de heer Spithorst nu een bedrijfseconomische analyse bepleit, wat niet hetzelfde is.

LEEWARDEN (Spithorst): De boekhouding levert de gegevens voor de analyse.

BESLUIT: De vergadering verklaart zich zonder hoofdelijke stemming akkoord met de pre-adviezen van het hoofdbestuur.

4. Rapport commissie nazien boeken 1963.

Dit rapport geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

5. Aanwijzing van de commissie voor 1964.

Aangewezen worden de afdelingen Bemmel en Bennekom en als reserve Bergen op Zoom.

6. Plaats algemene vergadering 1965
Besluit: Utrecht. Op verzoek van Apeldoorn zal worden getracht de vergadering begin mei te houden.

7. Jaarstukken 1963.

ORANJEWOUD (Hoekema) vraagt zich af of de Afdeling Handel niet naar winst moet streven.

VOORZITTER: De afdeling Handel streeft naar een bescheiden overschot. De omzet is afhankelijk van de honingoogst en dat valt vooraf niet te bekijken.

De prijsregulende functie van afdeling Handel komt ook ten goede aan hen, die bij de particuliere handel kopen. Het heeft weinig zin veel winst te maken ten koste van de inkers en ten voordele van de staat.

De jaarstukken worden goedgekeurd.

8. Begroting en quotum 1965

VOORZITTER: Door de algemene loonronde, die ook voor ons op alle gebieden doorwerkt, zullen onze kosten stijgen. Het hoofdbestuur heeft daarin nog geen aanleiding gevonden om verhoging van het quotum voor te stellen. Dat wil niet zeggen dat een voorstel tot quotumverhoging uit de vergadering niet in behandeling zou kunnen worden genomen!

Samenwerking

Na de pauze stelt de voorzitter het punt samenwerking met andere organisaties aan de orde. Het gaat hierbij om beslissingen, die tot de competentie van de algemene vergadering behoren. Er is reeds een commissie, die de samenwerking van de bijenbladen technisch voorbereidt.

Het voordeel van deze samenvoeging is voor onze partners uiteraard groter dan voor ons. Als dit doorgaat houdt het in, dat wij onze reglementen moeten wijzigen, want in een samengevoegd blad kunnen wij niet de uitvoerige publicaties plaatsen, die in ons huis-houdelijk reglement voorgeschreven zijn.

Dat zal weer invloed op het karakter van het blad hebben; het blijft niet meer een verenigingsblad, maar het krijgt meer het karakter van een vakblad. Als volgende stappen stelt men zich voor het houden van een gezamenlijke inkersdag, het gezamenlijk sluiten van een verzekering, het samenvoegen van de handelsinstellingen en nog nauwere samenwerking wat betreft suikerlevering en suikerprijs.

Op de achtergrond van dit alles staat het verlangen naar algehele fusie. De zuidelijke bonden hebben ons verzekerd, dat de geestelijk adviseurs en de standsorganisaties uitdrukkelijk achter fusie van alle bijenverenigingen staan. Wij van onze kant kunnen niet inzien, waarom deze fusie stap voor stap moet worden bereikt, maar uiteraard moeten wij rekening houden met de inzichten van onze partners.

De Commissie van Vertrouwensmannen heeft onder leiding van de heer Vink tweemaal vergaderd. Een gevolg van het werk van deze commissie is, dat aan de besprekingen inzake de samenvoeging van de bijenbladen nu ook de ANI gaat deelnemen. De opslag van ons blad is ongeveer 6000, die van St. Ambrosius ongeveer 2500 en die van de ANI naar schatting ongeveer 1500.

De stichtingsacte van de Bedrijfsraad werd verleden in een tijd, waarin de ledentalen der verenigingen veel hoger waren dan nu. Voor de toetreding van andere verenigingen tot de Bedrijfsraad werd indertijd de bepaling gemaakt, dat die verenigingen minstens 3000 leden moesten tellen om te kunnen worden toegelaten. Gezien de ver-

anderde situatie hebben wij ons bereid verklaard deze bepaling in overeenstemming te brengen met de inmiddels sterk gewijzigde omstandigheden.

Als de algemene vergadering achter de plannen voor nauwere samenwerking en voor uiteindelijke fusie staat, dient zij het hoofdbestuur een mandaat te geven met ruime armlslag, ook wat betreft de reglementair voorgeschreven publikaties. Spreker betooft dat wij onzerzijds vooral het achterwege laten van de publikatie der financiële aangelegenheden betreuren. Wij hebben in het verleden op dat punt steeds gestreefd naar volledige openheid.

Het hoofdbestuur is bereid de besprekingen voort te zetten op basis van wederzijds vertrouwen en wederzijds respect bij de partners en op voorwaarde, dat de samenwerking binnen afzienbare tijd leidt tot algehele fusie.

BEETSTERZWAAG (Hof): Wij kunnen nu nog geen besluit nemen omdat er nog geen definitieve voorstellen gedaan kunnen worden, maar geen zinnig mens zal bezwaar hebben tegen een vrij mandaat voor het hoofdbestuur.

MAAGENDANS wil desgevraagd wel iets mededelen over het werk van de commissie van vertrouwensmannen al is er uiteraard veel wat in dit stadium uit de beslotenheid van die commissie nog niet aan de openbaarheid kan worden prijsgegeven. In het begin stonden de afgevaardigden nog wat vreemd tegenover elkaar en er waren nogal wat verschilpunten. In de tweede vergadering hebben wij de verschilpunten laten rusten en ons bepaald tot de nu reeds haalbare zaken. Daarbij was de samenvoeging der bladen de eerste stap, al rezen ook daarbij moeilijkheden, die de voorzitter reeds geschetst heeft. De tegenwoordig van de ANI stonden voor het feit, dat een elf maal per jaar verschijnend blad duurder zal worden dan hun tegenwoordige uitgave, doch zij achten dit geen bezwaar.

Ook op het gebied van de suikerprijs kunnen direct resultaten worden bereikt en de commissie heeft voorgesteld daarvoor een kleine commissie te benoemen. die alle aspecten onder ogen ziet. Wij zien geen voordeel in gedecentraliseerde suikerlevering. De ANI deelt die mening niet. De bedoelde commissie kan dit alles nog eens bekijken. Er zijn nog meer zaken, die wij gezamenlijk

kunnen doen, b.v. het houden van één inkersdag en één honingtentoonstelling en een gezamenlijke regeling van de verhuur van bijenvolken terwijl ook in die plaatsen, waar meer organisaties afdelingen hebben, gezamenlijk zou kunnen worden vergaderd.

BEMMEL (Peters) waardeert de pogingen om tot fusie te komen, doch vraagt zich af of het democratisch is, dat alle delegaties even groot zijn. **MELJER (Commissie van Vertrouwensmannen)** prijst de leiding van de heer Vink. Hij antwoordt Bemmél dat de commissie geen besluiten neemt doch alleen maar voorstellen doet aan de organisaties en daarvoor is de verhouding der vertegenwoordigingen niet van belang.

VAN DE TOP (Commissie van Vertrouwensmannen) zegt dat alle verenigingen behoefte voelen aan toenadering.

De ANI heeft toegezegd de scheldpartijen in haar blad, waarop de voorzitter in zijn openingswoord doelde, te staken en alles te willen doen om samenwerking te bevorderen en na te laten wat die samenwerking zou kunnen schaden. Wij staan daar geheel achter. Een delicate zaak als deze kan men echter niet forceren.

(slot volgt)

UIT DE AFDELINGEN

AFDELING EINDHOVEN

Op 16 mei bracht onze afdeling een bezoek aan de entomologische afdeling van de Landbouwhogeschool te Wageningen, aan het Pinetum Gimbom te Doorn en aan de heideveld te Driebergen.

Op 20 mei hield onze afdeling een lezing gecombineerd met een ledenvergadering. Drs. A. L. Thierens, bioloog, sprak over de erfelijkheid in het algemeen en van de honingbijen in het bijzonder. Er werd gewezen op het zeer goede artikel van de heer Koster in het Groentje van april. Voorgesteld werd om in juni een excursie naar Ambrosiushoeve te maken.

In de plaats van de heer A. M. J. Brans, die bedankte als voorzitter, werd gekozen de heer P. v. d. Looy. Het carnavavolk van de afdeling is, ondanks de goede zorgen van de heer Tavenier, doodgegaan.

B. BOOGAARD, secretaris

AFD. NIJMEGEN

Zaterdag 13 juni overleed op 70-jarige leeftijd, onverwacht, de heer

J. N. D. TAZELAAR,

gedurende lange tijd secretaris-penningmeester van de afdeling Nijmegen. Vooral tijdens deze periode heeft hij geijverd om de afdeling tot grote bloei te brengen. Niets was hem te veel en wij willen hem dankbaar gedenken voor het vele dat hij voor de vereniging heeft gedaan.

Niet alleen zijn talentvol organisatievermogen, doch ook zijn gedegen kennis op het gebied van de bijenteelt stempelden hem tot een der meest vooraanstaande inkers van Nijmegen. Zijn grote dierenliefde manifesteerde zich als beheerder van de Kinderboerderij, waar hij vooral de jeugd de liefde tot het dier en de natuur bijbracht.

Zijn nagedachtenis zal bij de afdeling Nijmegen in hoge ere worden gehouden.

HET BESTUUR
AFD. NIJMEGEN

GROEP UTRECHT NAAR AMBROSIUSHOEVE

Op 6 juni j.l. hebben de leden van de afdelingen uit de groep Utrecht met 2 touringcars een zeer geslaagde excursie gemaakt naar Ambrosiushoeve in Tilburg. Onder leiding van de heren van Os en van Aarst werden de inkers rondgeleid en kregen zij veel wetenswaardigs te horen. 's Middags maakte men een rondvaart door de Biesbos. C. P.

BIJENMARKTEN

1 en 3 augustus: Renkum

5 augustus: Epe

26 september: Eerbeek.

21 juli: Veenendaal, op het terrein achter het postkantoor. Wie per bus komt, stapt uit bij de halte „Markt“.

SPEURBIJTJES

TE KOOP: prima bijenvolken op zes ramen, in Simplexkasten en korven. Alles onder volle garantie. Het van ouds bekende adres, Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42 a, tel. 0 3462-303.

TE KOOP: Alles wat voor en bij een bij nodig is. Simplexkasten, enkel- en dubbelwandig; spaarkasten en V.S.-kasten, alle in prima staat met ramen en rooster; uitgeb. broed- en honingramen; ramen; bijenkappen; slingers; observatiekasten, enz. Nieuwe zesraamskastjes met ramen f 7,—. Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42 a, tel. 0 3462-303. Van ouds bekend.

TE KOOP: gebruikte bijenkorven zonder gebreken; nieuwe zwermkiepsen; vlechtriet, enz. Bijenpark Brulleman, Breukelen, tel. 0 3462-303.

GEVRAAGD: bijenvolken, in kasten en korven, worden tegen contante betaling aan huis afgehaald. Het van ouds bekende adres om zaken mee te doen: Bijenpark Brulleman, Breukelen, tel. 0 3462-303.

GEVRAAGD: ruwe bijenwas en verder alles wat voor en bij een bij nodig is. Bijenpark Brulleman, Breukelen, tel. 0 3462-303.

HONING met eerste prijzen BEKROOND. Klaverhoning f 2,55 per kg; bloemenhoning f 2,50 per kg; boekweithoning f 1,90 per kg. Minimum afname 25 kg. Bij 50 kg franco huis. Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42a. Telefoon 0 3462-303. Het van ouds bekende adres.

Pour vos besoins de GELEE ROYALE, toutes quantités aux meilleurs prix consultez: La SOCIÉTÉ CIVILE APICOLE de CHEZELLE (Indre), France.

GRATIS PROEFNUMMER van het Maandblad van de Vlaamse Bijentelersbond aanvragen bij E. Weckers, Predikherenhoevestraat 27, Reet, België. Abonnementsprijs 6 gulden. Postrekening 871430 van E. Weckers, Reet, België.

TE KOOP: 10 volken in spaarkasten en enkele 6-raams kastjes, 3-raams slinger, 5 teeltkastjes en uitgeb. rampjes. F. W. Roetman, Marktstraat 17, Aalsmeer, tel. 5776.

W. v. 't Land - Koopt a contant - Tegen de hoogste prijzen: ruwe was en ruwe honing, tevens verkrijgbaar alle inkers-artikelen. Heningzemerij, tel. 2607, Barneveld.

GEVRAAGD: Elk kwantum nieuwe oogst koolzaad-, klaver-, bloemen- en andere soorten voorjaars-honing. Emballage beschikbaar. Aanbiedingen aan Bijenstand H. T. van Dam & Zn., Jubbega (Fr.). Tel. 0 5165-382.

AANGEBODEN: 4 Zesraamskastjes, met voerbak en reisraam (van Bijenhuis). **TE KOOP GEVRAAGD OF IN RUIL:** Spaarkasten met losse bodem, in beslist goede staat. Brieven onder No. 6408 Bijenhuis, Wageningen.

GEVRAAGD: alle soorten bijenhoning, ruwe en zuivere bijenwas. Honing-, Was- en Kaarsenindustrie Arkadia, Lochem, Telef. 05730-1827.

TE KOOP: 190 kg koolzaadhoning à f 2,— per kg. Wordt ongefrankeerd verzonden. G. A. v. Harten, Hoofdstraat 11, Zenderen.

GEVRAAGD: Alle soorten Ned. honing tegen goede prijzen en contante betaling. Aanbiedingen aan Feeke Handels-onderneming, Achterdijk 26, Bunnik, tel. 03405-1305.

TE KOOP AANGEBODEN: Kaukasische koninginnen, zwermtraag, productief en zachttaardig. Raszuiver bevrucht f 30,—; standbevrucht f 12,50. Glazen vitrine f 25,—. Origineel Krainer Boerenkastje. P. J. Romeyn, Const. Huygenslaan 18, Zelst. Tel. 16501.

TE KOOP: in prima staat verkerende honingslinter. Te bevrugen bij A. Arissen, Julianastraat 15, Randwijk.

TE KOOP AANGEBODEN: een vierraams honingslinter f 50,—. Bijenstand De Bijenkorf, Baarn, tel. 02954-4266.

TE KOOP AANGEBODEN: bijenvolken in korven en kasten alsmede zesraamskastjes en zwermen. Bijenstand De Bijenkorf, Baarn, Faas Eliaslaan 10. Tel. 02954-4266.

TE KOOP GEVRAAGD: bijenvolken in korven en kasten, alsmede alle inkersbenodigdheden, aan huis afgehaald, tegen contante betaling. Bijenstand De Bijenkorf, Baarn, tel. 02954-4266.

TE KOOP AANGEBODEN: klaverhoning à f 2,30 per kg en boekweithoning à f 1,75 per kg in bussen van 25 kg. Bijenstand De Bijenkorf, Baarn. Tel. 02954-4266.

TE KOOP: drieraams honingslinter of rullen voor bijenvolken. H. de Vries, Noord 42, Workum. Tel. 05151-252.

TE KOOP: 6 en 10-raams kastjes, bevolkt. T. van Dorland, Javalaan 16, Ede Gld.

AANGEBODEN: 5 zware volken in simplexkasten en 5 volken op 6 à 8 ramen. G. Wiersma, Achterweg 10, Driesum Fr. Tel. 05111-620, 's avonds na 6 uur.

Nationale Bijenmarkt Bijenteelt Tentoonstelling

Gaarne vestigen we weer de aandacht van alle imkers en belangstellenden op onze 4e nationale bijenmarkt, tentoonstelling en verdere bezienswaardigheden op zaterdag 1 en maandag 3 augustus 1964. — Zie mededeling Groentje —. De volken kunnen vroegtijdig ingezonden worden en zo nodig na de markt nog enkele dagen blijven staan. Vriendelijk verzoeken we u tijdig opgaaf te doen aan onze marktmeester **J. Noordam, Kerkstraat 28 te Renkum** van het aantal in te zenden kast- en korfvolken i.v.m. het klaar maken van de stand. De bijenmarkt en tentoonstelling is per N.B.M.-bus gemakkelijk te bereiken vanuit Arnhem met de lijnen 50, 60 en 62. Vanuit Ede met lijn 62 en vanuit Utrecht en Amersfoort met de lijnen 50 en 60.

Terrein bijenmarkt en tentoonstelling

Café-Restaurant Van den Born

Kerkstraat 30 - Renkum - Telefoon 2336

alles voor de honingoogst

Drieraams standaardslinger voor 3 broed- of 6 honingramen, korf uit één stuk metaal, wormwielaandrijving, terugdrukrem	f 165,—
Vierraams standaardslinger, zelfde kwaliteit	„ 175,—
Tweeraams tafelslinger, zelfde kwaliteit	„ 130,—
Bijenuitlaat	„ 1,50
Idem, gemonteerd op uitlaatbord	„ 3,95
Ontzegelmes	„ 5,—
Ontzegelvork met bakeliet handvat	„ 4,30
Honingzeven, fijne en grove zeef, doorsnee 22 cm	„ 7,80
Kaasdoek voor het zeven van honing, 75 x 75 cm	„ 0,90
Idem, 150 breed, per meter	„ 2,50
Honingbokalen, inhoud 450 gram, met ons verenigingsmerk in het glas, met deksel	„ 0,30
Pondsflacons met deksel, karton- en perkament-inlage	„ 0,19
Sectiebak voor Simplex- en V.S.-kast, compleet met secties	„ 18,—
Sectieraam met 3 secties. In een simplex honingkamer kunnen 7 van deze ramen met secties worden gehangen. De ramen kunnen steeds opnieuw van secties worden voorzien	„ 2,50
Amerikaanse secties, per stuk	„ 0,40

Wij zenden u gaarne onze prijscourant.

Al onze prijzen zijn vrijblijvend.

Goede
dingen

BIJENHUIS WAGENINGEN

TELEFOON 0 8370—2863 — GIRO 823276